

27.02.2023

Notat

Rev 00

Opprettet av Henning Colbjørnsen

Kontrollert av Anita Myrmæl

Godkjent av Erik Sivertsen

Landbruksvurdering for detaljregulering av ny Nesteby bru på
rv .3

1. Bakgrunn

Statens vegvesen har i samarbeid med Alvdal kommune varslet oppstart av detaljregulering av rv. 3 Nesteby bru. Hensikten er å legge til rette for utskifting av brua.

Dagens bru ble bygget i 1969. På grunn av økende vedlikeholdsbehov og at dagens bru ikke overholder dagens standarder, er det behov for å skifte ut brua. Ny bru må ta høyde for utvikling og elektrifisering av Rørosbanen, og må derfor ha større frihøyde enn dagens bru. Ny bru vil bli noe lengre enn dagens løsning. Planlagt bredde på veien er 9m. Planområdet ligger i et landbruksområde, og grenser til landbruksarealer som i dag er i drift.

Som en konsekvens av høyere og lengre bru, samt breddeutvidelse av rv 3, vil tiltaket kreve permanent større arealbruk til veiformål enn dagens situasjon.

I anleggsperioden vil det være nødvendig å midlertidig disponere landbruksarealer til omkjøringsveier, rigg og som adkomst til anlegget.

1.1 Bakgrunn for landbruksvurdering

Med hjemmel i plan- og bygningsloven §3-7 har Statens vegvesen i samarbeid med Alvdal kommune, utarbeidet detaljregulering for Rv.3 Nesteby bru. Sweco Norge AS er engasjert som plankonsulent.

Planprosessen er planprogram uten krav til konsekvensutredning.

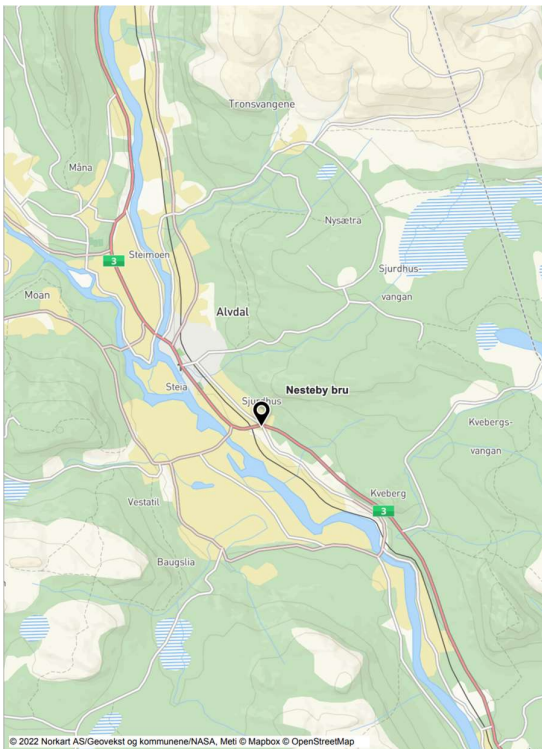
1.2 Kunnskapsgrunnlaget

Landbruksarealer innenfor planområdet er ikke kartlagt og registrert i NIBIO, Kilden. Underveis i arbeidet med landbruksvurderingen, har det derfor vært viktig med innspill fra landbruksforvaltningen i Alvdal og Tynset. NIBIO sin kartlegging av jordsmonn og jordressurser er planlagt i 2023.

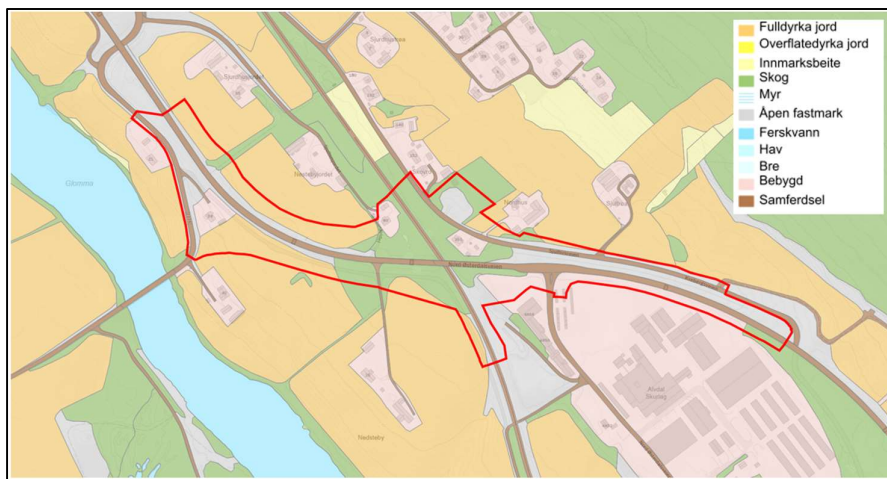
1.3 Beskrivelse av området

Nesteby bru ligger i Alvdal kommune, og går over Rørosbanen ca 2 km sør for Alvdal sentrum. Se Figur 2. Rett sør for Nesteby bru og mellom Rørosbanen og rv. 3 ligger Alvdal skurlag. Området hvor det er varslet regulering ligger på ca. 500 m.o.h.

Foruten arealer til jernbane, vei og Alvdal skurlag, består området av dyrket mark, noe uproduktiv skog og spredt bebyggelse, se Figur 3.

Figur 1 Kartutsnitt viser plassering av Nestby bru. (Kilde: Norkart.AS)

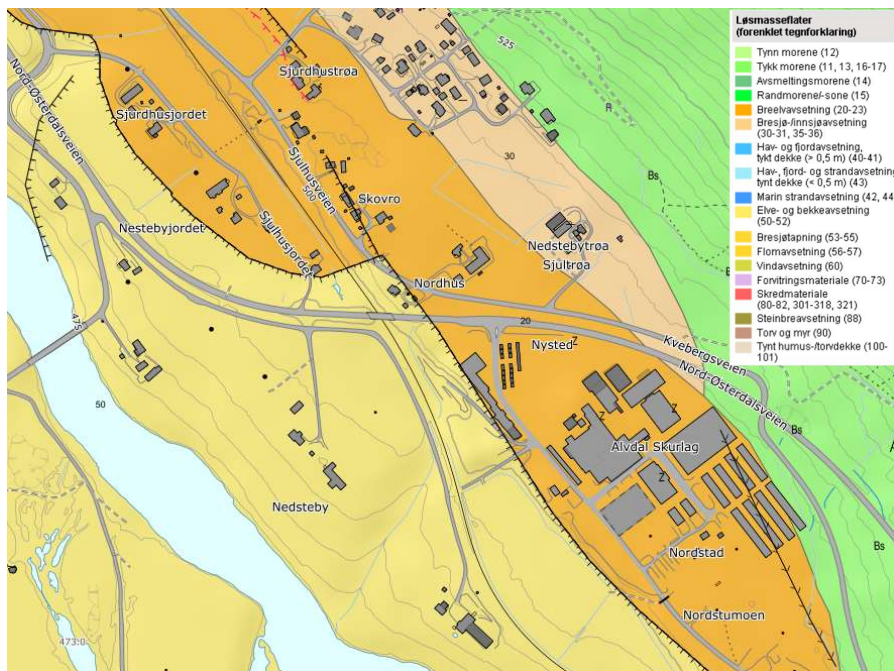
Figur 2 Kartutsnitt viser planområdet i AR 5. (Kilde: NVE Atlas)

1.3.1 Fremmede arter.

Det er ikke registrert arter som vil kunne spres med jordflytting.

1.3.2 Grunnforhold

Som det vises på kartutsnittet under, er området registrert med elv- og breelvavsetninger. Grunnen er i utgangspunktet selvdrenerende.

Figur 3 Kartutsnitt viser grunnforhold. (Kilde: Nasjonal løsmassedatabase)

1.4 Beskrivelse av landbruksarealer

Innenfor planavgrensningene vist i Figur 3 er det registrert ca 8 600m² dyrket mark, som permanent eller midlertidig vil berøres av prosjektet. Arealene er ikke kartlagt og registrert i Kilden (NIBIO), med tanke på jordkvalitet og jordressurssklasser. I følge gardskart.no (NIBIO) er all dyrkamark innenfor planområdet registrert som fulldyrka. Det opplyses fra landbrukskontoret om at driften av jordbruksarealer innenfor planområdet i dag i hovedsak er grasproduksjon. Nordøst for Nesteby bru (Nordhus), er det areal som disponeres til grasproduksjon, og som beite til hest. Øst for brua (Nestbytrøa og Sjøltrøa) er det sauebruk.

Det utføres normalt to slåtter i løpet av sesongen. Første grasslått er normalt i slutten av juni og andre i slutten av august.

Dyrkede arealer er i liten grad drenert med lukket drenering, men stedvis åpen drenering. Nordvest på Nestebyjordet mot rv. 3 samles det noe overflatevann, som vil bli drenert og håndtert vestover i forbindelse med prosjektet.

Det er ikke kjent at det er gjort noen påvisning av planteskadegjørere på noen av de aktuelle eiendommene. Mattilsynet opplyser at nærmeste og siste påvisning av potetcystenematoder (PCN) var i Tynset i 1977. Det ble påvist lys ringrâte i Alvdal i 2013, som senere skal være utryddet (pers.medd).

Selv om det ikke er påvist planteskadegjørere er det grunn til å være varsom. Det gjelder særlig dersom det er eiendommer hvor det dyrkes, eller har vært dyrket potet.

Dette må sjekkes før igangsetting av anleggsarbeider. Enkelte planteskadegjørere kan spres ved jordflytting, det gjelder særlig PCN og floghavre.

27.02.2023

Rev 00

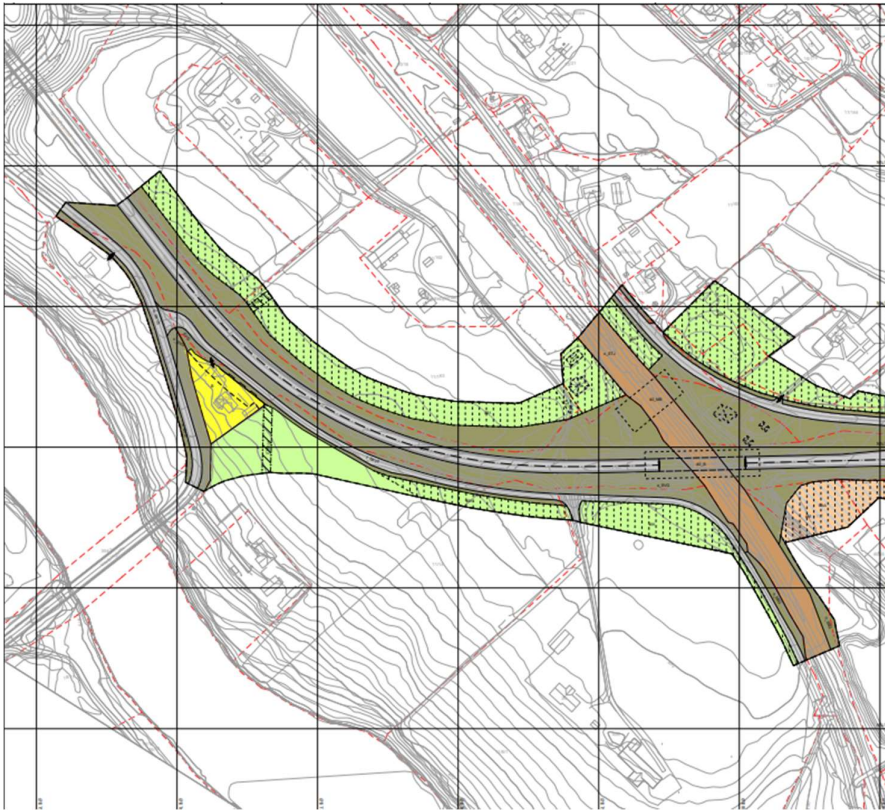
1.5 Tiltaket

Formålet med tiltaket er utskifting av Nesteby bru og tilpasning av veibredde til dagens standard. For å kunne få gjennomført prosjektet må det etableres en midlertidig løsning med kryssing av Rørosbanen.

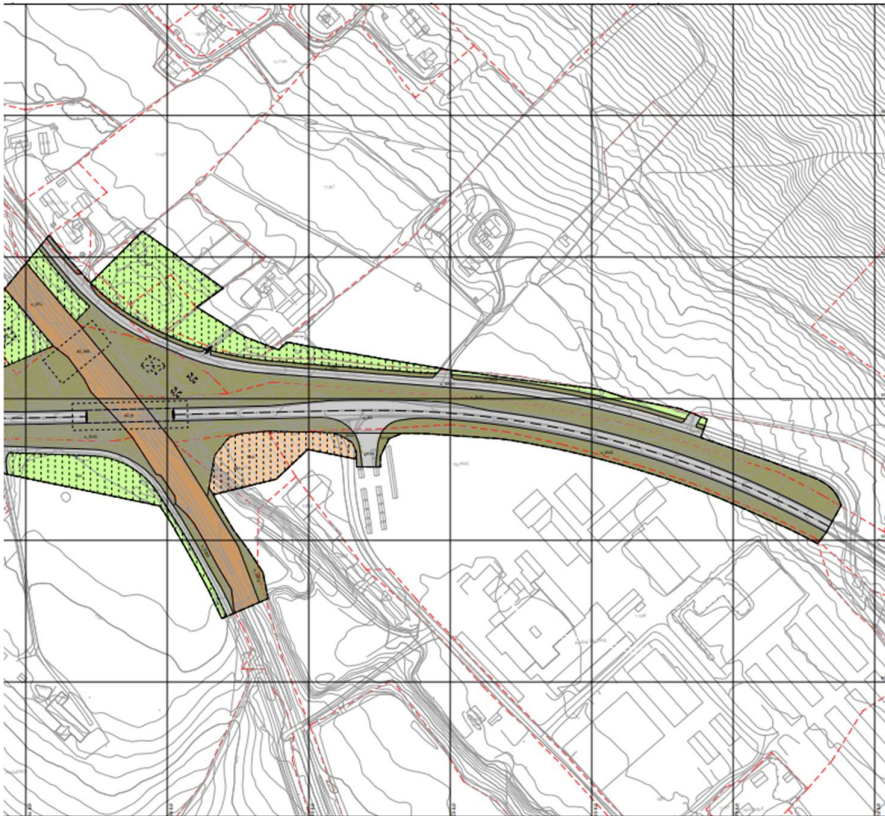
I nordgående retning anlegges det avkjøring på rv. 3, rett øst for Nesteby bru mot Sjulhusveien. Sjulhusveien legges om mot nordøst, og midlertidig omkjøringsvei anlegges parallelt på vestsiden av Sjulhusveien med kryssing av Rørosbanen på midlertidig bru. For å etablere fundament for midlertidig bru og omkjøringsvei nordøst for Nesteby bru, må det fuktige arealet nordvest for dagens bru, fylles opp.

Figur 4 Flyfoto av dagens situasjon. (Kilde: NVE, Atlas)

Figur 5 Utsnitt fra plankart viser arealer vest for Nesteby bru. (Kilde: Detaljregulering rv. 3 Nesteby bru, Statens vegvesen)

Figur 6 Utsnitt fra plankart, viser arealer øst for Nesteby bru. (Kilde: Detaljregulering rv. 3 Nesteby bru, Statens vegvesen)

1.6 Permanent omdisponering av areal.

Som en konsekvens av blant annet breddeutvidelse av rv. 3 og endrede skråningsutslag, vil tiltaket kreve permanent omdisponering av ca. 4 000 m² dyrket mark til veiformål parallelt med rv. 3. Dette gjelder lengst vest i planområdet. Det samme gjelder syd for Nesteby bru, langs adkomstveien.

1.7 Midlertidig anleggsområde

For å få gjennomført utskifting av Nesteby bru, må det anlegges en midlertidig omkjøring og bru over Rørsbanen. Midlertidige omkjøring er planlagt nord for dagens bru.

De delene av dette arealet som blir liggende på jordbruksareal brukes i dag til gras og beite. Det vil også være nødvendig med arealer til riggplass, masselagring og omkjøringsvei. Det er avsatt totalt ca. 11 000 m² for midlertidig omdisponering av landbruksareal. Det innbefatter anleggsbeltet langs veiene.

Innenfor det som defineres som midlertidig anleggsområde er det særlig risiko for kjøreskader ved kjøring av tyngre kjøretøy og maskiner, utilsiktet søl med steinmasser eller spredning av planteskadegjørere. Samt kompresjonskader ved mellomlagring av masser.

2. Tiltak for å ivareta jordkvaliteten

Matjord som vil bli berørt permanent, skal flyttes og benyttes som jordforbedring. Det opplyses fra landbrukskontoret for Alvdal og Tynset, at det er nydyrkede arealer i nærhet til planområdet, med behov for jordforbedring.

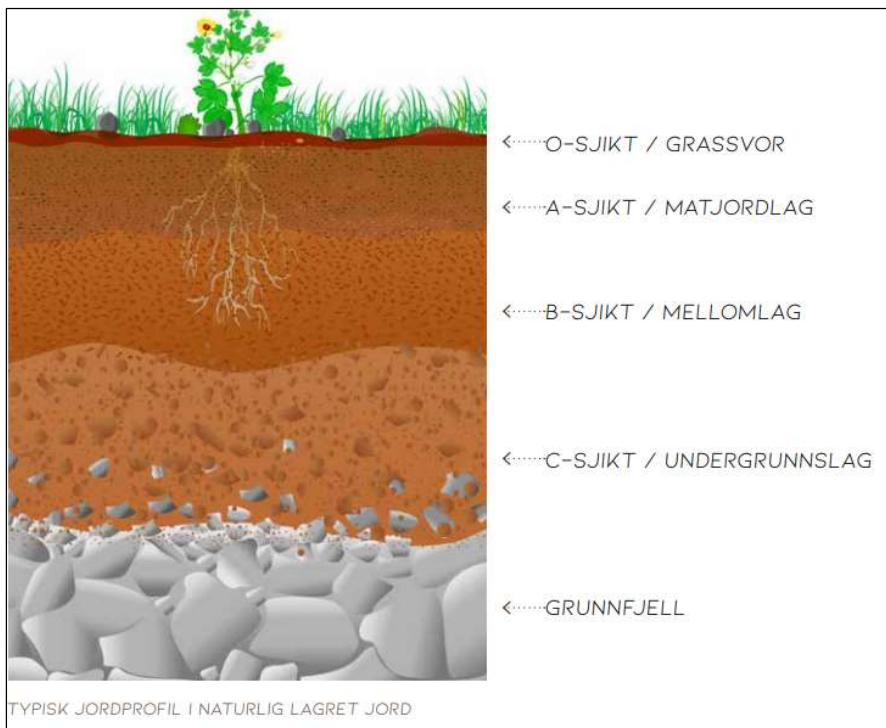
Matjord som midlertidig vil bli berørt av anlegget skal mellomlagres, før arealet tilbakeføres til opprinnelig landbruksformål.

For all håndtering av matjord:

- Håndtering av matjord skal utføres når jorden er tilstrekkelig tørr. Dette for å bevare opprinnelig jordstruktur.
- Våte forhold øker faren for kompresjonsskader ved kjøring.
- For å unngå spredning av planteskadegjørere:
 - o Det skal før igangsetting av anleggsarbeider sjekkes om det er registrert planteskadegjørere på de aktuelle eiendommene.
 - o Kjøretøy og maskiner skal være rengjort ved flytting og håndtering av masser.
- Sett midlertidig gjerde for å avgrense anleggsområdet slik at bare helt nødvendige areal blir berørt. All anleggsvirksomhet skal bare skje innenfor gjerdet.

2.1 Midlertidig lagring og tilbakeføring av landbruksareal

Arealer som midlertidig må omdisponeres fra landbruk, skal tilbakeføres til opprinnelig formål etter ferdigstilling av anlegget. Mellomlagring og håndtering av masser skal foregå på følgende måte (se også jordoppbygging illustrert i Figur 10).

Figur 7 Jordprofil. (Kilde: "Jordmasser fra problem til ressurs", Norsk Landbruksrådgivning, NIBIO 2022)

- A-sjikt og B-sjikt tas av og lagres i separate ranker, og skal ikke blandes.
- Det må vurderes om det er behov for om mellomlagring på pute av grus eller sand for raskere opptørring.
- Man må unngå fare for at sprengstein o.l. kan blandes inn i massene.
- Rankene skal være inntil 2,5-3 meter høye, og legges opp med hjullaster eller gravemaskin.
- Overflatevann må ledes utenom lagringsplassen.
- Massene tilsås med en egnet grasfrøblanding dersom de skal lagres over vekstsesong.
- Massene skal maksimalt lagres i ett år.
- B-sjikt legges tilbake først, med et 20-30 cm tykt A-sjikt på toppen.
- Stor, beltegående gravemasking og ikke bulldoser skal brukes til tilbakelegging av matjord for å unngå stor spordekning og dyptgående komprimeringskader.

2.2 Permanent jordflytting

Håndtering av matjord ved jordflytting, enten til formål som jordforbedring eller nydyrking, skal følge samme prinsipper som ved midlertidig omdisponering av jordbruksarealer. I tillegg må en påse følgende:

- Matjordlaget tas nøyaktig av, og fortrinnsvis kjøres rett til klargjort mottaksareal, hvor matjorden fordeles utover.
- Mellomlagring bør så langt det er mulig unngås. Dersom det er behov for mellomlagring, bør det unngås lagring på jordbruksarealer.
- Dersom mer enn A-sjikt skal flyttes, er det viktig at ikke A-sjikt og B-sjikt blandes, og at det legges ut i riktig rekkefølge på det aktuelle arealet.
- Matjorda kan kun flyttes når den er tilstrekkelig tørr.
- Ved utlegging og transport skal det benyttes maskiner med minst mulig marktrykk for å unngå pakking av jord/kompresjonsskader. Beltegående gravemaskiner er skånsomt ved utlegging av jord.

3. Referanse

27.02.2023

Rev 00

Alvdal kommune, kommunekart. Norkart AS.

Arealressurskart AR5, NVE Atlas.

Jordmasser, fra problem til ressurs. Utgave 2. Norsk Landbruksrådgivning, NIBIO 2022

Kilden, NIBIO. <https://kilden.nibio.no/>

Nasjonal løsmassedatabase, NGU. https://geo.ngu.no/kart/losmasse_mobil/

NVE, Atlas. <https://atlas.nve.no/>

Økologisk grunnkart, Artsdatabanken. <https://okologiskegrunnkart.artsdatabanken.no/>

Pers. medd: Inger Nordengen, Mattilsynet.